

Stappenplan voor grootschalige duurzame energie projecten

In verband met het doorlopen van een adequaat participatietraject bij de voorbereiding van ruimtelijke plannen en besluiten over concrete projecten voor grootschalige duurzame energie (wind en zon), wordt een gemeentelijk stappenplan¹ geïntroduceerd. De stappen uit dit stappenplan moeten worden gevolgd om zeker te stellen dat wordt voldaan aan de inspanningsverplichting. Een belangrijk onderdeel hiervan is het gebiedsproces dat wordt doorlopen, waarbij vroegtijdig afspraken worden gemaakt over financiële participatie door de omgeving. De processtappen sluiten aan op de besluitvormingsprocedures zoals deze moeten worden aangehouden op grond van de Omgevingswet.

De uitgangspunten voor de gemeente Oudewater zijn als volgt:

- Kleinschalige windmolens (tot 20 meter ashoogte), kleinschalige zonnenvelden (tot 1 ha) en grondgebonden grootschalige zonneparken worden mogelijk gemaakt met een omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit (onder de huidige wetgeving 'buitenplans afwijken van het bestemmingsplan'). Het grote voordeel is dat de tijdelijkheid van de vergunning goed kan worden geborgd en de (agrarische) bestemming van de grond niet hoeft te worden gewijzigd. De omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit die voor bepaalde tijd wordt verleend, geldt naast het omgevingsplan.
- Voor windparken van 15 MW of meer moet op grond van de Omgevingswet verplicht worden gewerkt met een 'wijziging van het omgevingsplan'. Voor windenergie geldt dat voor wijziging van het omgevingsplan de projectprocedure uit de Omgevingswet moet worden gevolgd. Omgevingsplan wordt gecoördineerd voorbereid met de benodigde vergunningen. In het geval van een windpark met een vermogen van minder dan 15 MW staat het de gemeente vrij om te kiezen voor het instrument van de omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit (buitenplans afwijken).
- De raad heeft besloten om de bijdrage voor 2030 voor Gemeente Oudewater in te vullen met zon op dak, kleinschalige windmolens en één of meer grondgebonden zonneparken. Als de bijdrage van Oudewater groter wordt dan door de raad is besloten, of als of deze de vorm krijgt doormiddel van grootschalig zon op veld of grootschalige wind, moet dit als nieuw voorstel aan de raad voor worden gelegd. Voor de opgave na 2030 is het voorstel om grootschalige windenergie wel te onderzoeken, dat is de reden dat windenergie wel is opgenomen.

In onderstaande paragrafen worden eerst grafisch de verschillende stappen van het stappenplan gepresenteerd, waarna er kort wordt ingegaan op de hoofdlijnen van de verschillende stappen. Doordat het stappenplan, in verband met de intreding van de Omgevingswet, nog kan wijzigen is het stappenplan nog niet in detail uitgewerkt.

¹ Het stappenplan geldt voor projecten die grootschalige opwek van duurzame energie mogelijk maken. Bij kleinschalige opwek geldt de (eenvoudige) procedure voor een omgevingsvergunning.

Stappenplan voor grootschalige opwek



Stap 1: Zoekgebieden en afwegingskader

Stap 1 is het vaststellen van het afwegingskader inclusief bijlagen. In het afwegingskader is beschreven welke zoekgebieden er worden aangewezen voor zon en wind en welke volgorde er wordt aangehouden hiervoor. Voor de totstandkoming van het afwegingskader en aanwijzing van de verschillende zones is een uitgebreid participatie-traject doorlopen. Het afwegingskader wordt vastgesteld door de Raad.

Stap 2: Gebiedsproces (per zone)

Na het vaststellen van het afwegingskader wordt voor de zones met de mogelijkheid voor grootschalige opwek een gebiedsproces doorlopen. Dit om te bepalen of een gebied geschikt is en als het geschikt is wat dan de beste locatie zou zijn. Hiervoor moet eerst een gebied open worden gesteld. Dit zal gebeuren door middel van een collegebesluit als het zones betreft waar zonnevelden mogelijk zijn. In het geval van windenergie moet hierover een raadsbesluit worden genomen. Hierbij zal een besluit worden genomen over de start(notitie) van het gebiedsproces, plan van aanpak van de participatie & communicatie en de stakeholderanalyse.

Het college stelt een procesbegeleider aan (indien deze niet wordt aangedragen door een gebiedscommissie) die zorgt voor samenwerking en communicatie met de omgeving en initiatiefnemers. Verder zal de procesbegeleider zorg dragen dat er een ontwerpend onderzoek wordt uitgevoerd naar wat landschappelijk gezien de beste locaties zijn voor zonne- en windparken en wat het draagvlak van het landschap (het maximaal open te stellen aantal hectares / aantal

windturbines) is. In deze fase zullen samen met de omgeving varianten worden ontwikkeld. Hierbij vindt regelmatig overleg plaats met stakeholders. In deze fase wordt gepoogd om al te sturen op samenwerking tussen conflicterende initiatieven. Het is mogelijk dat het gebiedsproces met de buurgemeente wordt georganiseerd.

Het proces wordt afgesloten met een besluit van het college of en zo ja waarom wordt ingestemd met de voorbereiding van de ruimtelijke procedure. Tevens wordt besloten hoeveel hectare er wordt opengesteld. Bij het besluit komt een verslag van het gebiedsproces en welke aandachtspunten (voorwaarden) moeten worden meegenomen en wat de voorkeurslocatie is van zonne- en windparken. Een beeldkwaliteitsplan voor de landschappelijke inpassing kan onderdeel uitmaken van de aanvullende aandachtspunten. Het college informeert de gemeenteraad actief over het collegebesluit.

Stap 3: Selectie initiatiefnemers

Nadat de locaties en de mogelijke extra voorwaarden (boven op het afwegingskader) zijn vastgesteld worden er één of meerdere maatschappelijke tenders georganiseerd waaraan initiatiefnemers kunnen deelnemen. Bij het uitschrijven van deze tender houdt het college rekening met de wens van de raad om prioriteit te geven aan de twee zones ten noorden van de spoorlijn. De plannen van de initiatiefnemers worden getoetst aan de voorwaarden van het afwegingskader, waarbij bodemdaling en zichtbaarheid nadrukkelijk meewegen. Wanneer de initiatieven niet voldoen aan het afwegingskader zullen zij afvallen. Voor de overige initiatieven geldt dat daarna wordt gekeken in hoeverre zij voldoen aan mogelijke extra voorwaarden die worden gesteld vanuit het gebiedsproces en de maatschappelijke tender. Wanneer dit het geval is, zullen deze initiatieven beter scoren dan initiatieven die het niet (of in mindere mate doen) doen.

Het college zal, op basis van de scores, beslissen welke initiatiefnemer door mag gaan naar de ruimtelijke procedure. Hierbij geldt dat wanneer er plannen zijn ingediend voor meer hectare zonneveld dan dat is vastgesteld in stap 2, dat de plannen met de hoogste scores worden geselecteerd.

Stap 4: Concept-omgevingsvergunningaanvraag (zon) & concept-omgevingsplan (wind)

De initiatiefnemer zal in deze fase de resultaten tonen van het voorbereidende onderzoek (vb. m.e.r.-beoordeling of landschapsplan). Tevens zal de procesbegeleider een verslag aanleveren waarin staat beschreven hoe de procesparticipatie heeft plaatsgevonden. In het verslag staat ook een definitief voorstel voor financiële participatie vermeld.

De conceptaanvraag (zon) wordt beoordeeld door het college. Voor het concept-omgevingsplan (wind) geldt dat het plan met de gemeenteraad besproken wordt (consultatie) waarna het college de aanvraag beoordeelt en er een beslissing over neemt. Voor wind kan het concept-omgevingsplan ook als een voorontwerp dienen (deze moet wel te inzage worden gelegd). Hiermee kan je het gehele proces versnellen.

Stap 5: Omgevingsvergunningprocedure

Als er een positief besluit is genomen over de concept-omgevingsvergunningaanvraag zal er voor zonneparken een omgevingsvergunningaanvraag worden voorbereid. Tevens zal een anterieure overeenkomst worden ondertekend voordat de aanvraag wordt ingediend. Wanneer de aanvraag ingediend wordt, wordt de aanvraag beoordeeld door de omgevingstafel. Hierna kan het college de ontwerp-omgevingsvergunning vrijgeven voor zienswijzen, waarbij een ieder de kans heeft om op de plannen te reageren. Na het beantwoorden van de zienswijzen door de procesbegeleider, geeft het

college een definitieve omgevingsvergunning af.

Hierbij geldt dat de gemeenteraad een mogelijkheid heeft om advies te geven aan het college. Het college vraagt de gemeenteraad actief en nadrukkelijk om advies over de ontwerp-omgevingsvergunning. Het advies van de gemeenteraad moet in een nader te bepalen termijn na de terinzagelegging van het ontwerpbesluit binnen zijn bij het college. Het college heeft de bevoegdheid om de definitieve vergunning af te geven.

NB. Het adviesrecht komt in de plaats van de huidige verklaring van geen bezwaar. Het college van b en w dient dit advies in acht te nemen.

Voor windparken wordt het omgevingsplan gewijzigd. De initiatiefnemer stelt het ontwerp-omgevingsplan op. Het college beoordeelt het ontwerp-omgevingsplan en geeft het vrij voor inspraak (facultatief). Het ontwerp-omgevingsplan wordt vervolgens 6 weken ter inzage gelegd, waarbij een ieder een zienswijze kan indienen. De procesbegeleider stelt hierna een nota van antwoord op, waarna het college het raadsvoorstel met het definitieve omgevingsplan ter besluitvorming aan de gemeenteraad zendt.

NB. De procedure voor de omgevingsvergunning van windparken kan gecoördineerd worden met het omgevingsplan, waardoor de procedure bekort kan worden.

Stap 6: Realisatiefase

Tijdens de realisatiefase zal er bouwverkeer plaatsvinden. Er wordt verwacht van de initiatiefnemer dat hij contact onderhoudt met de omgeving en zorgt voor goed omgevingsmanagement. Tevens is het mogelijk dat voorafgaand aan realisatie van het plan bijvoorbeeld nog een uitrit vergunning of kapvergunning nodig is. Deze vergunningen vallen buiten de coördinatie wanneer zij in deze fase worden aangevraagd.

Stap 7: Exploitatiefase

Tijdens de exploitatiefase houdt de initiatiefnemer een logboek bij waarin hij klachten en zijn (re)actie daarop registreert. Elk jaar zal hij het logboek delen met de gemeente. Tevens zal er onderzocht worden of de initiatiefnemer zich aan de aanvullende eisen houdt die mogelijk zijn vastgelegd in de vergunning.

Stap 8: Ontmantelingsfase

Tijdens de ontmantelingsfase zal er bouwverkeer plaatsvinden. Er wordt verwacht van de initiatiefnemer dat hij contact onderhoudt met de omgeving en zorgt voor goed omgevingsmanagement. Na de ontmanteling dient de grond weer geschikt te zijn voor oorspronkelijke bestemming. Hiervoor zullen foto's worden genomen een aantal weken voor de aanvang van de bouwwerkzaamheden.

NB. Door het college te mandateren om het stappenplan aan te passen op basis van de ervaringen met de eerste projecten wordt gezorgd dat het stappenplan actueel blijft. De raad wordt geïnformeerd over aanpassingen in het stappenplan en de reden daartoe.

Indienen en beoordelen projectplannen

In onderstaande paragrafen wordt eerst ingegaan op de eisen en checklist waar een projectplan aan moet voldoen. Daarna wordt er ingegaan op de wijze hoe de projectplannen worden beoordeeld. De exacte inhoud en beoordeling wordt ten tijden van het gebiedsproces bepaald.

Eisen projectplan

Iedere initiatiefnemer stelt een projectplan op. Hiervoor is een specifieke hoofdstukindeling bepaald zodat projectvoorstellen uniform worden opgesteld en beoordeeld kunnen worden, te weten:

1. Inleiding
2. Parkontwerp
3. Participatie
4. Omschrijving vervolgproces

Daarnaast gelden ook de volgende voorwaarden:

- De initiatiefnemer dient het projectplan in conform het digitale aanvraagformulier;
- Het projectplan wordt geschreven in de Nederlandse taal;
- Het projectplan is ondertekend door één of meerdere personen die bevoegd zijn om de aanvraag in te dienen;
- De initiatiefnemer kan aan de gemeente geen kosten in rekening brengen voor het uitwerken en indienen van het projectplan;
- Door inschrijving gaat u akkoord met de gestelde procedurele eisen.

Projectplannen die niet aan de voorgeschreven vormvereisten voldoen kunnen niet getoetst en beoordeeld worden. Dat betekent dat deze projectvoorstellen automatisch onvoldoende scores en niet gehonoreerd zullen worden.

Checklist

In het afwegingskader wordt beschreven waaraan een zonnepark of windpark moet voldoen. Hieronder wordt een checklist samengevat voor het projectplan.

Het projectplan wordt getoetst aan de hand van de onderstaande checklist

Hoofdstuk	Checklist
1. Inleiding <i>De inleiding beschrijft hoe het projectidee is ontstaan en wie de initiatiefnemers zijn.</i>	In de inleiding moet worden omschreven welke partijen de initiatiefnemers zijn en welke belang zij hebben in het project. Hierbij moet ook worden omschreven hoe er wordt gestreefd naar tenminste 50% lokale eigendom.
2. Parkontwerp <i>Het hoofdstuk parkontwerp gaat in op alle ruimtelijke aspecten die in het afwegingskader zijn opgenomen.</i>	Specifiek voor zonneparken: <ul style="list-style-type: none">• Het projectplan beschrijft de omvang van het zonnepark, het landschapstype waarin het gelegen is, en toont duidelijk de ligging van een projectgebied voorzien van een onderbouwing waarom de betreffende locatie past binnen de ruimtelijke voorwaarden zoals gesteld in het afwegingskader. Tevens wordt beschreven of de locatie zich bevindt binnen de locaties die aangewezen zijn in het gebiedsproces. Indien dit niet het geval is, moet duidelijk onderbouwd zijn waarom er wordt afgeweken van de aangewezen locaties.• Het projectplan wordt vergezeld door een landschappelijk ontwerp. Onderbouwd moet worden welke bouwhoogte

	<p>wordt aangehouden, op welke wijze is aangesloten bij gebiedseigen randen en structuren of beplanting wel of niet passend is.</p> <p>De landschappelijke onderbouwing in het projectplan kan vervolgens worden uitgebreid tot een onderbouwing in de vervolgstap van de ruimtelijke procedure.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er moet worden beschreven hoe is gezorgd voor minimale zichtbaarheid. • Er moet worden beschreven hoe invulling wordt gegeven aan de koppeling met bodemdalingsgebieden. • Wanneer het projectgebied zich bevindt binnen een zone waarin ook een andere thema speelt, moet er worden ingegaan hoe de verschillende waarden worden gewaarborgd en hoe de andere thema's er mogelijk op vooruit gaan. <p>Specifiek voor windparken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het projectplan toont duidelijk de ligging en begrenzing van het projectgebied, met daarbinnen een overzicht van de geplande opstelpunten en toegangswegen voorzien van een onderbouwing waarom de betreffende locatie past binnen de locaties voortgekomen uit het gebiedsproces. Indien de locatie zich buiten de locaties voortgekomen uit het gebiedsproces bevindt, moet worden onderbouwd waarom de locatie geschikt is en waarom er wordt afgewezen van de aangewezen locaties. • Het projectplan geeft inzicht in het parkontwerp (aantal, locaties en afmetingen) van het windpark en gaat daarbij in op de koppeling met bestaande landschappelijk structuren, de invloed op lokale landschappelijke kernkwaliteiten en de afstand tot bestaande of andere geplande andere windparken. • Het projectplan geeft inzicht in de gebruikswaarde, de belevingswaarde en de toekomstwaarde in relatie tot het landschap • Het projectplan geeft inzicht in hoe de initiatiefnemer wil zorgen dat het geluid van de windturbines op woningen bij derden wordt beperkt. <p>Voor zowel zonne- als windparken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het projectplan beschrijft op welke wijze het opruimen van het zonne- en/of windpark wordt gewaarborgd.
<p>3. Participatie</p> <p>Het hoofdstuk participatie bestaat uit een voorstel voor financiële participatie en een participatieplan. Het participatieplan beschrijft enerzijds de wijze waarop de omgeving is betrokken bij de inrichting van het project en anderzijds hoe het wordt bijgedragen aan de sociale randvoorwaarden. Beide</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het voorstel voor financiële participatie beschrijft welk percentage van het 'investeringsrecht' beschikbaar is voor één of meer corporaties of verenigingen (in oprichting) die in staat zijn om zowel lokaal eigendom als zeggenschap over de energieproductie te realiseren. Ook beschrijft dit voorstel op welke wijze gevolg wordt gegeven aan de inspanningsverplichting voor een (gesocialiseerde) gebiedsbijdrage. Er moet zijn beschreven hoe hoog de gebiedsbijdrage is en hoe deze over de omgeving van het project is verdeeld en hoe deze tot stand is gekomen • Het participatieplan omschrijft met welke rechtsvorm(en) het project ontwikkeld zal worden • Uit het participatieplan moet blijken op welke wijze de omgeving betrokken wordt bij de inrichting van het project.

<p>aspecten dragen bij aan betrokkenheid en draagvlak.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Het participatieplan beschrijft welke communicatiemiddelen worden ingezet en op welke momenten. • Het participatieplan omschrijft op welke wijze inwoners en grondeigenaren kunnen komen tot één gezamenlijk projectvoorstel. • In het participatieplan moet beschreven staan hoe de initiatiefnemers aan de betreffende voorwaarden van de gedragscode zon of wind willen voldoen. • Als het initiatief geselecteerd wordt dient een definitief voorstel voor financiële participatie te worden aangeleverd en dienen de gemaakte afspraken te worden vastgelegd in een omgevingsovereenkomst. • Als het initiatief geselecteerd wordt dienen (gespreks)verslagen van het participatietraject te worden toegevoegd aan de aanvraag, waarbij ook moet zijn aangegeven hoe er met de input van de omgeving is omgegaan en waarom punten wel of niet zijn meegenomen.
<p>4. Vervolgproces</p> <p>Het hoofdstuk vervolgproces beschrijft de processtappen die de initiatiefnemer gaat nemen indien een positief besluit is genomen door de Omgevingstafel.</p>	<p>Voor het omschrijven van het vervolgproces moet worden aangegeven hoe er rekening wordt gehouden met omwonenden tijdens de bouw van het project en hoe daar in het kader van hinder mee om wordt gegaan.</p>

Beoordelingskader

Algemeen:

De gemeente Oudewater wil initiatieven zorgvuldig tot stand laten komen waarbij de selectie plaatsvindt op basis van kwaliteit. De gemeente stelt gedurende een bepaalde periode (na het gebiedsproces) een projectgebied open door middel van een maatschappelijke tender die zal worden ontwikkeld en voorgelegd aan de gemeenteraad. Alle initiatieven worden verzameld en na afloop getoetst aan de criteria. Het deskundig paneel kent aan de hand van de beoordelingssystematiek punten toe.

Inhoudelijke beoordeling.

In bovenstaande paragrafen zijn de criteria beschreven waar een projectplan aan moet voldoen. In de checklist zijn alle aandachtspunten uitgewerkt, waar een individuele score aan kan worden toegekend. Dit kan nog verder worden uitgewerkt in de maatschappelijke tender. Een projectplan krijgt per aandachtspunt een score van 0, 2, 6, 8 of 10 punten. Per hoofdstuk wordt een eindscore berekend (gemiddelde van alle scores). De eindscore van het projectplan wordt berekend op basis van een weging zoals hieronder beschreven. Een projectvoorstel waar op een of meerdere onderdelen 0 of 2 punten worden gescoord, vinden geen doorgang. Daarna geldt dat de projecten met de hoogste score worden geselecteerd totdat het maximaal aantal hectare of windturbines is bereikt.

De weging van de scores is als volgt:

Inleiding	5%
Parkontwerp	45%

Participatie	45%
Omschrijving vervolgproces	5%
Totaal	100%

Scoregrondslag per beoordelingsaspect

Cijfer	Waardering	Omschrijving
10	Uitstekend	Het projectplan toont aan dat het onderwerp zeer goed is beschreven en voldoet aan het afwegingskader. Verder roept het projectplan geen vragen op. Het biedt een (inzicht op) vooruitgang op minstens één van de verschillende thema's die spelen in een gebied en geen achteruitgang op de andere thema's.
8	Goed	Het projectplan is helder beschreven en heeft goede inzicht welke prestatie het initiatief levert, dan we welke kwaliteit wordt behouden. Het initiatief roept geen vragen op en voldoet aan het afwegingskader.
6	Voldoende	Het projectplan biedt voldoende aanknopingspunten om ervan uit te gaan dat wordt voldaan aan de minimale eisen uit het afwegingskader. Op ondergeschikte onderdelen kan de tekst nog vragen oproepen over de uitvoering in de realisatiefase.
2	Onvoldoende	Het projectplan toont onvoldoende aan dat er wordt voldaan aan het afwegingskader. De omschrijving roept veel vragen op, waardoor onvoldoende vertrouwen aanwezig is dat aan de voorwaarden wordt voldaan.
0	Niets ingevuld	Het projectplan is niet of nauwelijks te beoordelen. Het projectvoorstel toont niet aan dat wordt voldaan aan de gestelde voorwaarden.